

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет фінансів та цифрових технологій
Кафедра публічних фінансів

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ,

від 16. 09. 2025 № 1

Голова НМР І. ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«Фінансовий менеджмент»

для підготовки здобувачів вищої освіти

другого (магістерського) рівня

денної та заочної форм навчання

галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондових ринок

освітньо-професійна програма «Управління суспільними фінансами»

освітньо-професійна програма «Фінансові технології»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» укладена на основі освітньо-професійних програм «Управління суспільними фінансами» та «Фінансові технології» другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондових ринок, затверджених Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол № 15.

Укладач:

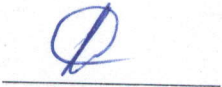
Н. ДАВИДЕНКО, д.е.н.,
професор, професор
кафедри публічних фінансів

Гарант освітньої програми
«Управління суспільними
фінансами»

О. ГОРДЕЙ, д.е.н.,
професор, завідувач
кафедри публічних фінансів

Гарант освітньої програми
«Фінансові технології»

Н. КОЗІЙ, к.е.н., доцент,
доцент кафедри
фінансових ринків та
технологій

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою публічних фінансів, від 26.08.2025 № 1.

Завідувач кафедри

О. ГОРДЕЙ, д.е.н.,
професор

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету фінансів та цифрових технологій, від 09.09.2025 № 1.

Голова вченої ради
факультету фінансів та цифрових
технологій

Н. ДАВИДЕНКО,
д.е.н., професор

Завідувач навчально-методичного
відділу

Г. ГРИЩУК,
доктор філософії

Реєстраційний № _____

Зміст

1. ПЕРЕДМОВА.....	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	13
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	15
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	17
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	19

1. ПЕРЕДМОВА

Анотація навчальної дисципліни. «Фінансовий менеджмент» займає важливе місце в підготовці здобувачів вищої освіти другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондових ринок. Навчальна дисципліна спрямована на формування фахових компетенцій щодо: оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з управління фінансовими ресурсами підприємства; аналізу фінансових результатів діяльності; оцінки інвестиційних проєктів; прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері фінансів. Саме тому навчальна дисципліна «Фінансовий менеджмент» допоможе здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня вивчити сучасні методи управління капіталом, оптимізації структури фінансових ресурсів, підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємств в умовах ринкової економіки.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі фінансового менеджменту, вироблення практичних навичок управління фінансами і фінансовою діяльністю підприємства.

Завдання навчальної дисципліни: засвоєння теоретичних основ фінансового менеджменту; оволодіння методичним інструментарієм фінансового менеджменту; формування теоретичних знань та вироблення практичних навичок управління грошовими потоками, прибутком, активами і капіталом підприємства; оволодіння основами управління інвестиціями та фінансовими ризиками підприємства; вироблення практичних навичок з аналізу фінансових звітів та фінансового планування; засвоєння основ антикризового фінансового управління підприємством.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни-пререквізити: «Корпоративні фінанси», «Фінансова діагностика», «Інвестування», «Фінансовий ринок». Дисципліни-постреквізити: «Міжнародна фінансова аналітика», «Фінансове моделювання та прогнозування».

Методи навчання:

- за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекції, дискусія, розповідь), наочні (демонстрація презентації до теми) та активні методи навчання у відповідності до спеціалізації досліджень здобувачів вищої освіти (цільова аудиторія);
- за організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

Форми організації занять: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- тестування;
- розв'язання задач, виконання вправ, певних розрахунків.
- письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – диференційований залік.

Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (150 год/5 кредити ЄКТС)

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 5	Обов'язкова	
Модулів - 3	Рік підготовки	
Змістових модулів - 3	1- й	1- й
Загальні кількість годин - 150	Семестр	
	1- й	1- й
	Лекції	
	26 год.	6 год.
	Практичні	
	24 год.	4 год.
	Самостійна робота	
	97 год.	138 год.
	Індивідуально-консультаційна робота	
	3 год.	2 год.
	Форма підсумкового контролю: диференційований залік	

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Загальні компетентності	Програмні результати навчання
ОПП «Управління суспільними фінансами»	
ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у суспільних фінансах або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог. ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення. СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та	ПРН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. ПРН14. Володіння сучасними методами та моделями фінансового прогнозування та використання фінансових технологій задля розвитку економічних систем макро- та мікрорівня.

фондового ринку.	
ОПП «Фінансові технології»	
ІК. Здатність розв'язувати складні задач та проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, зокрема фінансових технологій, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення. СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.	ПРН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. ПРН14. Володіння сучасними методами та моделями фінансового прогнозування та використання фінансових технологій задля розвитку економічних систем макро- та мікрорівня.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання
(150 год/5 кредитів ЄКТС)

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Індивідуально- консультаційна робота під керівництвом викладача (год.)	Самостійн а робота студентів (год.)	Всьог о (год.)
МОДУЛЬ 1 = 1,5 залікових кредити (45 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1-4). ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА УПРАВЛІННЯ ОКРЕМИМИ ЛАНКАМИ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВІ						
1	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	2	-	-	8	10
2	Системи забезпечення фінансового менеджменту	2	-	-	7	9
3	Управління грошовими потоками	2	2	1	8	13
4	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	2	-	9	13
Всього по модулю 1		8	4	1	32	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок практичних занять – 40 хв.)						
МОДУЛЬ 2 = 1,5 залікових кредити (45 год.)						
ЗМ 2 (Теми 5-8). ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ						
5	Управління прибутком	2	2	-	6	10
6	Управління активами	2	2	-	6	10
7	Вартість і оптимізація структури капіталу	4	2	1	7	14
8	Управління інвестиціями	2	4	-	5	11
Всього по модулю 2		10	10	1	24	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок практичних занять – 40 хв.)						
МОДУЛЬ 3 = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 3 (Теми 9-12). АНТИКРИЗОВИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ						
9	Управління фінансовими ризиками	2	2	-	11	15
10	Аналіз фінансових звітів	2	4	1	9	16
11	Внутрішнє фінансове прогнозування та планування	2	2	-	10	14
12	Антикризове фінансове управління підприємством	2	2	-	11	15
Всього по модулю 3		8	10	1	41	60
Форма підсумкового контролю – диференційований залік						
Разом годин з курсу		26	24	3	97	150

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання
(150 год/5 кредитів ЄКТС)

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Індивідуально- консультаційна робота під керівництвом викладача (год.)	Самостійн а робота студентів (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ 1 = 1,5 залікових кредити (45 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1-4). ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА УПРАВЛІННЯ ОКРЕМИМИ ЛАНКАМИ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВІ						
1	Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту		-	-	10	10
2	Системи забезпечення фінансового менеджменту	1	-	-	10	11
3	Управління грошовими потоками	1	-	1	10	12
4	Визначення вартості грошей учасі та її використання у фінансових розрахунках		1	-	11	12
Всього по модулю 1		2	1	1	41	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок практичних занять – 40 хв.)						
МОДУЛЬ 2 = 1,5 залікових кредити (45 год.)						
ЗМ 2 (Теми 5-8). ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ						
5	Управління прибутком	1	-	-	8	9
6	Управління активами	-	1	-	10	11
7	Вартість і оптимізація структури капіталу	-	-	-	14	14
8	Управління інвестиціями	1	1	-	9	11
Всього по модулю 2		2	2	0	41	45
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок практичних занять – 40 хв.)						
МОДУЛЬ 3 = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 3 (Теми 9-12). АНТИКРИЗОВИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ						
9	Управління фінансовими ризиками	-	-	-	15	15
10	Аналіз фінансових звітів	1	-	1	14	16
11	Внутрішнє фінансове прогнозування та планування	-	-	-	14	14
12	Антикризове фінансове управління підприємством	1	1	-	13	15
Всього по модулю 3		2	1	1	56	60
Форма контролю – модульна контрольна робота						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік						
Разом годин з курсу		6	4	2	138	150

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА УПРАВЛІННЯ ОКРЕМИМИ ЛАНКАМИ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

План лекційного заняття

1. Сутність, мета і завдання фінансового менеджменту.
2. Функції і механізм фінансового менеджменту.
3. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Необхідність фінансового менеджменту.
2. Місце фінансового менеджменту в системі управління підприємством.
3. Структура механізму фінансового менеджменту.
4. Правове, податкове та фінансове середовище бізнесу.

Рекомендовані літературні джерела: 1; 2; 4.

ТЕМА 2. Система забезпечення фінансового менеджменту

План лекційного заняття

1. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту.
2. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.
3. Показники фінансової та управлінської звітності підприємства.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Організаційне забезпечення фінансового менеджменту на малих, середніх, великих і дуже великих підприємствах.
2. Центр відповідальності підприємства.
3. Вимоги до фінансової інформації.
4. Зміст фінансової звітності.

Рекомендовані літературні джерела: 1; 2; 4.

Тема 3. Управління грошовими потоками

План лекційного заняття

1. Сутність і класифікація грошових потоків підприємства.
2. Принципи управління грошовими потоками підприємства.
3. Планування грошових потоків підприємства.

План практичного заняття

1. Поняття грошових потоків підприємства та їх класифікація.

2. Вхідні грошові потоки, її класифікації та задачі управління.
3. Вихідні грошові потоки, їх склад та особливості управління.
4. Типова сукупність вхідних та вихідних грошових потоків суб'єкта господарювання.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Розрахунок достатності грошового потоку підприємства
2. Складання звіту про рух грошових потоків підприємства прямим та непрямим методом.
3. Обґрунтування висновків та розробка пропозицій щодо удосконалення управління грошовими потоками на підприємстві.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Грошові потоки як об'єкт фінансового менеджменту.
2. Особливості управління вхідними та вихідними грошовими потоками підприємства.
3. Алгоритм розрахунку операційного грошового потоку суб'єкта господарювання.
4. Алгоритм розрахунку фінансового та інвестиційного грошових потоків суб'єкта господарювання.

Рекомендована література: [2; 4; 9; 10; 11; 15; 16; 17]

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

План лекційного заняття

1. Концепція оцінки вартості грошей у часі.
2. Методика розрахунку простих відсотків. Методика розрахунку складних відсотків при одиничних платежах.
3. Методика розрахунку складних відсотків при анuitетах.
4. Методика нарахування складних відсотків декілька разів протягом року.

План практичного заняття

1. Сутність визначення вартості грошей у часі.
2. Майбутня вартість грошей, її визначення і застосування у фінансових розрахунках.
3. Теперішня вартість грошей, її визначення і застосування у фінансових розрахунках.
4. Анuitет: сутність, види, особливості визначення.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Зміна вартості грошей у часі: сутність та завдання.
2. Просте компаундирування.
3. Компаундирування анuitетів.
4. Оцінка майбутньої і теперішньої вартості грошей з урахуванням інфляції.

Рекомендована література: [4; 11; 15; 17]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 5. Управління прибутком

План лекційного заняття

1. Економічна сутність прибутку підприємства та його види.
2. Управління формуванням прибутку підприємства.
3. Управління розподілом прибутку підприємства.

План практичного заняття

1. Управління операційним прибутком.
2. Управління операційними витратами.
3. Визначення сили впливу операційного левериджу.
4. Управління прибутком від фінансової та інвестиційної діяльності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Фактори, які впливають на формування операційного прибутку.
2. Система «Взаємозв'язок витрат, обсягу реалізації і прибутку».
3. Фактори, які впливають на розподіл прибутку.
4. Вплив на розподіл прибутку системи оподаткування.

Рекомендована література: [4; 13; 14; 17]

Тема 6. Управління активами

План лекційного заняття

1. Економічна сутність активів підприємства та їх класифікація.
2. Управління оборотними активами підприємства.
3. Управління необоротними активами підприємства.

План практичного заняття

1. Управління запасами товарно-матеріальних цінностей.
2. Управління дебіторською заборгованістю.
3. Управління грошовими коштами.
4. Політика управління необоротними активами підприємства.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Роль управління оборотними активами в фінансовому менеджменті.
2. Роль управління необоротними активами в фінансовому менеджменті.
3. Кредитна політика підприємства.
4. Управління фінансуванням оборотних активів підприємства.

Рекомендована література: [2; 4; 9; 11; 17]

Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу

План лекційного заняття

1. Економічна сутність капіталу підприємства та його класифікація.

2. Джерела формування капіталу підприємства.
3. Власний капітал підприємства та особливості його формування.
4. Управління власним капіталом підприємства.
5. Позиковий капітал підприємства.
6. Управління позиковим капіталом підприємства.

План практичного заняття

1. Політика управління власним капіталом підприємства.
2. Політика управління позиковим капіталом підприємства.
3. Вартість і структура капіталу.
4. Оптимізація структури капіталу.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Визначення величини позикового капіталу підприємства, при якій збільшиться обсяг його господарської діяльності з метою забезпечення оптимальної фінансової структури капіталу.
2. Обґрунтування висновків.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Власні кошти підприємства.
2. Довгострокові та короткострокові фінансові зобов'язання.
3. Середньозважена вартість капіталу.
4. Ефект фінансового левериджу.

Рекомендована література: [1; 2; 9; 14; 15; 17]

Тема 8. Управління інвестиціями

План лекційного заняття

1. Економічна сутність інвестицій підприємства та їх класифікація.
2. Політика управління реальними інвестиціями підприємства.
3. Політика управління фінансовими інвестиціями підприємства.

План практичного заняття

1. Сутність і форми інвестицій.
2. Особливості формування інвестиційного портфеля.
3. Переваги залучення фінансових інвестицій.
4. Управління реальними інвестиціями підприємства.
5. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.
6. Управління інноваційними інвестиціями підприємства.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Оцінка ефективності реальних інвестиційних проектів.
2. Оцінка ефективності вкладень у цінні папери.
3. Принципи формування інвестиційного портфеля.
4. Диверсифікація інвестиційного портфеля.

Рекомендована література: [2; 9; 15; 17]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.АНТИКРИЗОВИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 9. Управління фінансовими ризиками

План лекційного заняття

1. Сутність фінансових ризиків підприємства та їх класифікація.
2. Політика управління фінансовими ризиками підприємства.
3. Модель управління фінансовими ризиками.

План практичного заняття

1. Поняття фінансового ризику, види ризиків та їх характеристика.
2. Вимірювання фінансових ризиків.
3. Методи управління фінансовим ризиком.
4. Кількісні показники, що використовуються в моделі управління ризиками.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Поняття невизначеності у фінансово-господарській діяльності підприємства.
2. Місце ризиків у фінансовому менеджменті.
3. Сукупний ризик.
4. Застосування портфельного аналізу для управління фінансовими ризиками

Рекомендована література: [1; 2; 4; 15; 16]

Тема 10. Аналіз фінансових звітів

План лекційного заняття

1. Призначення фінансової звітності підприємства та її склад.
2. Форми фінансового аналізу на підприємстві.
3. Системи фінансового аналізу.

План практичного заняття

1. Фінансова звітність як основа прийняття фінансових рішень.
2. Баланс та його роль в фінансовому менеджменті.
3. Особливості проведення аналізу балансу підприємства.
4. Звіт про фінансові результати та його роль в фінансовому менеджменті.
5. Звіт про рух грошових коштів та його роль в фінансовому менеджменті.
6. Показники фінансової стійкості та ліквідності підприємства.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Провести оцінку фінансового стану підприємства за показниками ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності та кредитоспроможності.
2. Зробити обґрунтовані висновки та пропозиції щодо поліпшення фінансового стану підприємства.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні форми фінансової звітності підприємства.

2. Оцінка фінансової звітності як основа прийняття управлінських рішень.
3. Форми, системи і методи аналізу фінансового стану.
4. Комплексний аналіз фінансового стану підприємства

Рекомендована література: [1; 2; 4; 15; 16]

Тема 11. Внутрішнє фінансове прогнозування та планування

План лекційного заняття

1. Сутність та призначення фінансового прогнозування та планування підприємств.
2. Стратегічне фінансове планування. Поточне фінансове планування.
3. Оперативне фінансове планування (бюджетування).

План практичного заняття

1. Прогнозування фінансової діяльності та розробка фінансової стратегії підприємства.
2. Поточне планування та розроблення фінансового плану підприємства.
3. Оперативне планування та розроблення системи бюджетів.
4. Операційні бюджети підприємства. Фінансові бюджети підприємства.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Фінансова ідеологія, стратегія, політика.
2. Поточні фінансові плани.
3. Бюджет та його види.
4. Внутрішній фінансовий контроль та контролінг.

Рекомендована література: [4; 6; 9; 15; 16]

Тема 12. Антикризове фінансове управління підприємством

План лекційного заняття

1. Сутність банкрутства підприємства та його види.
2. Політика антикризового фінансового управління підприємством.
3. Механізми фінансової стабілізації підприємства при загрозі банкрутства.

План практичного заняття

1. Внутрішній механізм фінансової стабілізації.
2. Вибір ефективних форм фінансової санації.
3. Реструктуризації активів підприємства.
4. Реструктуризації пасивів підприємства.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Процедури банкрутства.
2. Реагування на загрозу банкрутства.
3. Заходи щодо попередження банкрутства.
4. Розрахунок ефективності фінансової санації.

Рекомендована література: [1; 2; 4; 7; 10; 11; 15; 17; 18]

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність, мета і задачі фінансового менеджменту.
2. Функції і механізм фінансового менеджменту.
3. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.
4. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту.
5. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту.
6. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємства.

Загальна схема фінансового менеджменту.

7. Роль та функції фінансового менеджера в управлінні підприємством.
8. Механізм управління фінансами підприємств та організацій.
9. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей у часі.
10. Майбутня вартість грошей, її визначення та застосування у фінансових розрахунках.
11. Теперішня вартість грошей, її визначення та застосування у фінансових розрахунках.
12. Методичний інструментарій оцінки вартості грошей при анuitеті.
13. Методичний інструментарій врахування фактора інфляції.
14. Поняття грошових потоків підприємства.
15. Класифікація грошових потоків.
16. Аналіз грошових потоків підприємства.
17. Політика управління грошовими потоками підприємства.
18. Методи розрахунку грошового потоку від операційної діяльності.
19. Планування грошових потоків.
20. Оптимізація грошових потоків підприємства.
21. Економічна сутність прибутку підприємства та його види.
22. Фактори, що впливають на прибуток.
23. Планування прибутку.
24. Бюджетування прибутку.
25. Управління витратами.
26. Управління формуванням прибутку підприємства.
27. Управління використанням прибутку підприємства.
28. Дивідендна політика підприємства.
29. Економічна сутність активів підприємства та їх класифікація.
30. Управління оборотними активами підприємства.
31. Управління необоротними активами підприємства.
32. Управління запасами підприємства.
33. Управління дебіторською заборгованістю підприємства.
34. Управління грошовими активами підприємства.
35. Управління фінансуванням оборотних активів підприємства.
36. Управління фінансуванням необоротних операційних активів підприємства.
37. Економічна сутність капіталу підприємства та його класифікація.
38. Управління власним капіталом підприємства.
39. Управління позичковим капіталом підприємства.
40. Управління емісією акцій підприємства.
41. Управління залученням банківського кредиту.
42. Управління емісією облігацій підприємства.
43. Вартість і структура капіталу.
44. Методи управління структурою капіталу.
45. Оптимізація структури капіталу.

46. Економічна сутність інвестицій підприємства та їх класифікація.
47. Інвестиційна політика підприємства.
48. Управління реальними інвестиціями підприємства.
49. Управління джерелами фінансування реальних інвестицій.
50. Управління фінансовими інвестиціями підприємства.
51. Оцінка ефективності інвестиційного проекту.
52. Сутність фінансових ризиків підприємства.
53. Класифікація фінансових ризиків.
54. Кількісна оцінка ризику.
55. Політика управління фінансовими ризиками підприємства.
56. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків підприємства.
57. Форми та види страхування фінансових ризиків підприємства.
58. Призначення фінансової звітності підприємства та її склад.
59. Суть та задачі фінансового планування.
60. Основні принципи фінансового планування.
61. Рівні фінансового планування.
62. Фінансове прогнозування.
63. Оцінка фінансової звітності як основа прийняття управлінських рішень.
64. Баланс та його роль в фінансовому менеджменті.
65. Звіт про фінансові результати та його роль в фінансовому менеджменті.
66. Звіт про рух грошових коштів та його роль в фінансовому менеджменті.
67. Стратегічне фінансове планування на підприємстві.
68. Поточне фінансове планування на підприємстві.
69. Оперативне фінансове планування на підприємстві (бюджетування).
70. Операційні бюджети та їх значення в управлінні підприємством.
71. Фінансові бюджети та їх значення в управлінні підприємством.
72. Система фінансового контролінгу на підприємстві.
73. Сутність антикризового фінансового управління підприємством та його елементи.
74. Оцінка ймовірності банкрутства підприємства.
75. Фінансова санація як складова антикризового управління підприємством.
76. Реструктуризація підприємства в системі антикризового фінансового управління.
77. Оцінка ефективності антикризового фінансового управління підприємством.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів для здобувачів денної форми навчання

Модулі	Змістовний модуль 1				Допуск – 50 балів Диференційований залік - 50 балів Загальна оцінка з курсу - 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	10				
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	
Практичне заняття	-	-	2	2	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	6				
Модулі	Змістовний модуль 2				
Загальна кількість балів за модулем №2	16				
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8	
Практичне заняття	2	2	2	2+2	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	6				
Модулі	Змістовний модуль 3				
Загальна кількість балів за модулем №3	24				
Теми	T.9	T.10	T.11	T.12	
Практичне заняття	2	2+2	2	2	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Індивідуально-консультаційна робота	9				
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5				

Розподіл балів для здобувачів заочної форми навчання

Модулі	Змістовний модуль 1				Допуск – 50 балів Диференційований залік - 50 балів Загальна оцінка з курсу - 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	14				
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4	
Практичне заняття	-	-	-	4	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	10				
Модулі	Змістовний модуль 2				
Загальна кількість балів за модулем №2	18				
Теми	T.5	T.6	T.7	T.8	
Практичне заняття	-	4	-	4	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	10				

Модулі	Змістовний модуль 3			
Загальна кількість балів за модулем №3	18			
Теми	T.9	T.10	T.11	T.12
Практичне заняття	-	-	-	4
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Індивідуально-консультаційна робота	9			
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5			

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на практичному занятті становить 2 бали для денної форми навчання та 4 бали для заочної форми навчання (табл. 7.1). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти на практичному занятті

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	денна ф. н.	заочна ф. н.
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2	4
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5	3-2
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0	0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 6 балів для здобувачів денної форми навчання, від 0 до 10 балів для здобувачів заочної форми навчання. (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Теоретичні питання	2 (2×1)	4 (2×2)
Тестовий блок	2 (10×0,2)	3(10×0,3)
Задача	2	3
Всього	6	10

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуальна робота здійснюється у формі реферату та презентації і оцінюється від 0 до 9 (теми 3,7,10) для денної форми навчання, від 0 до 9 балів (теми 3,10) для заочної форми навчання.

Таблиця 7.4

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-8	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
7-6	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовки презентації.
5-0	Індивідуальна робота здана з порушенням термінів.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Неформальна освіта

Таблиця 7.5

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
9/9	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Онлайн курси на платформі Прометеус та EdEra https://prometheus.org.ua https://ed-era.com/course/for-teachers/
2/4	Практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою практичного заняття	Онлайн курси на платформі Прометеус та EdEra https://prometheus.org.ua https://ed-era.com/course/for-teachers/
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Бечко П.І. Фінансовий менеджмент. Київ. Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.
3. Бланк І.О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств: підручник: 2-ге 2-ге видання, перероблене і доповнене. Київ: КНТЕУ, 2018. 791 с.
4. Васьківська К.В. Фінансовий менеджмент. Львів. ГАЛИЧ-ПРЕС, 2017. 236 с.
5. Веранов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
6. Сороківська М.В., Юсипович О.І. Фінансовий менеджмент : (математичний інструментарій) : навчальний посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 281 с.
7. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

Допоміжна:

8. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
9. Костецький В. В. Санація підприємства як дієвий механізм фінансової стабілізації його діяльності. Світ фінансів. 2016. № 4(49). С. 108-119.
10. Крамаренко Г.О. Фінансовий менеджмент. Київ. Центр навчальної літератури, 2019. 520 с.
11. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент. Київ. Центр навчальної літератури, 2018. 124 с.
12. Пазинич В.І. Фінансовий менеджмент. Київ. Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.
13. Селіверстова Л.І. Управління грошовими потоками підприємства. Економіка та держава. 2015. № 9. С. 20-22.
14. Тридід О.М., Азаренкова Г.М., Біломістний О.М., Орехова К.В. Фінансовий менеджмент у запитаннях та відповідях: навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 382 с.
15. Фінансовий менеджмент : підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.] Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с
16. Функціональні аспекти фінансового менеджменту як інструменту управління економічними системами: монографія / І.М. Вахович, В.Ю. Дорош, Х.М. Диль, М.С. Забедюк [та 13 інших]. Луцьк : Відділ іміджу та промоції Луцького НТУ, 2021. 210 с.
17. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент: підручник. – К.: Компрінт. 2012. 516с.
18. Ганечко І.Г. Фінансовий менеджмент: методика розв'язання практичних завдань. Київ. КНТЕУ, 2016. 244 с.
19. Говорушко Т.І. Управління фінансовою санацією підприємства. Київ. Центр навчальної літератури, 2017. 400 с.
20. Лазоренко В. В. Інформаційні технології оцінки фінансової стійкості підприємства. Економічний аналіз: зб. наук. праць. 2017. № 2. С. 156-161.
21. Череп А.І. Фінансовий аналіз. Київ. Кондор, 2020. 268 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

22. Official website of the President of Ukraine. URL: <https://www.president.gov.ua/>

23. Verkhovna Rada of Ukraine. Official webportal. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
24. Government portal. Official website. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
25. Ministry of Finance of Ukraine. URL: <https://www.mof.gov.ua/>
26. State Tax of Ukraine. Official website. URL: <https://tax.gov.ua/>

Міжнародні видання:

27. Brigham E., Ehrhardt M.. Financial Management: Theory & Practice 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.
28. Chandra P. Financial Management, Theory, and Practice. Delhi. McGraw-Hill, 2019. 1132 p.
29. Karna K. Strategic Financial Management. Delhi. Independently Published, 2019. 516 p.
30. Laws J. Essentials of Financial Management. Liverpool. Liverpool University Press, 2019. 196 p.
31. Nanda R. Financing Innovation. National Bureau of Economic Research. 2015. Vol. 7 (1). P. 445–462.

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА
СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
публічних фінансів
від _____ 20__ р. №
_____.

Укладачі:

Н. ДАВИДЕНКО, д.е.н.,
професор, професор кафедри
публічних фінансів

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП